

Monumentnummer*: 514499

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 26 juni 2000
Kadaster deel/nr 82965/138

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Apeldoorn Apeldoorn Gelderland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Apeldoorn Sprengenbos

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Hoog Soeren R 4311

Omschrijving**

Inleiding

In Neorenaissance stijl opgetrokken POORTGEBOUW uit 1896 van de BEGRAAFPLAATS aan de Soerenseweg 71, vlak voor de kruising met de Jachtlaan. Het poortgebouw, ontworpen door de Apeldoornse architect J.A. Wijn (1857-?), is teruggeplaatst ten opzichte van de Soerenseweg met hiervoor een groot plantsoen. Een gebogen en verlopend grindpad geeft toegang tot de begraafplaats.

Omschrijving

Het poortgebouw bestaat in essentie uit twee gespiegelde bouwdelen van één bouwlaag met een T-vormige plattegrond. De bakstenen gevels van elk bouwdeel, voorzien van een omlopende gecementeerde plint, zijn gemetseld in kruisverband en worden afgesloten door een samengesteld dak met (recent aangebrachte) gesmoorde stormpannen met ballonvorsten. Het dak heeft een omlopende houten bakgoot op klossen, welke in de voorgevels overgaat in een gepleisterde cordonlijst. Aan veld- en achterzijde van de bouwdelen bevinden zich trapgevels. De naar de poortdoorgang gerichte zijgevels van de bouwdelen zijn in het midden voorzien van een stenen dakhuis, eveneens uitlopend in een trapgevel. De gevels van beide bouwdelen zijn voorzien van gepleisterde details zoals speklagen, geboorte- en sluitstenen (waarvan een aantal voorzien van diamantkoppen), binnen korfbogen, strekken en rondbogen boven de diverse vensters, geprofileerde dekljsten van de trapgevel en een geprofileerde cordonlijst tussen beide verdiepingen van de voorgevel. Boven sommige kozijnen bevinden zich nog geknipte loodslabben. Tussen beide bouwdelen bevindt

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

zich de feitelijke poort, bestaande uit links en rechts een rondboogdoorgang, welke wordt geflankeerd door zware gemetselde pijlers met pilasters. De doorgang wordt afgesloten door een gepleisterd hoofdgestel. Op de hekpijler is een gepleisterde vaas aangebracht met een brandende toorts. In de rondboogdoorgangen bevindt zich een smeedijzeren hek. Tussen de hekpijlers is een dubbel smeedijzeren hek aangebracht.

De VOORGEVEL van het RECHTER BOUWDEEL heeft op de begane grond een kruiskozijn, voorzien van twee hoge 2-ruits draairamen met 6-ruits bovenlichten. Het kozijn wordt geflankeerd door paneelluiken ter hoogte van de onderramen. Het venster wordt afgesloten door een grote steense korfboog met hieronder twee gekoppelde halfsteens rondbogen. Het boogveld van de rondbogen is voorzien van siermetselwerk. De korfboog wordt geflankeerd door twee sierankers. Boven de cordonlijst heeft de gevel op de verdieping een kleiner kruiskozijn, afgesloten door een anderhalfsteens strek. Het kozijn bevat twee 2-ruits draairamen, geflankeerd door paneelluiken, met 4-ruits bovenlichten. Boven de sluitsteen van de strek bevindt zich een gepleisterde kraagsteen met daarop een gemetselde uitspringende penant, welke ter afsluiting van de trapgevel wordt bekroond door een gepleisterde toorts. Aan beide zijden wordt het penant geflankeerd door voluutvormige klauwstukken. De rechterzijde van de voorgevel wordt gevormd door het terugspringende geveldeel van de dwarsgeplaatste vleugel. Voor dit gevelvlak is de belendende muur voorzien van een enkel raam met 6-ruits bovenlicht. Het raam wordt afgesloten door een steense strek. Boven de bakgoot bevindt zich een hoge gemetselde schoorsteen. Het gevelvlak heeft boven de plint aan de linkerzijde een kozijn met twee 6-ruits draairaam, geflankeerd door paneelluiken. Rechts hiervan bevindt zich een klapraam met H-vormige roedenverdeling. Deze ramen worden afgesloten door een steense strek boven de speklaag.

De LINKER ZIJGEVEL heeft aan de rechterzijde voor de rondboogdoorgang een draairaam met H-vormige roedenindeling, geflankeerd door een paneelluik. Het raam wordt afgesloten door een anderhalfsteens strek. Achter de doorgang heeft de gevel een identiek raam. Rechts hiervan bevindt zich een smal middenrisaliet met op de begane grond een verdiept geplaatst deurkozijn, met in bloktandmotief gesneden kalf. In het kozijn is een paneeldeur aangebracht met twee 4-ruits bovenlichten. De ingang wordt afgesloten door een steense rondboog met daaronder een teruggelegen boogveld, voorzien van twee gekoppelde halfsteens rondbogen met siermetselwerk. Het dakhuis boven de bakgoot heeft een kruiskozijn met twee gekoppelde 2-ruits draairamen, geflankeerd door paneelluiken. Hierboven bevinden zich twee kleine 4-ruits bovenlichten. Het kozijn wordt afgesloten door een steense korfboog, met een gepleisterde kraagsteen als sluitsteen. Hierop rust een gemetselde penant, bekroond door een kleine gepleisterde toorts ter afsluiting van de trapgevel. De RECHTER ZIJGEVEL heeft aan de linkerzijde twee enkelruits klapramen. Rechts hiervan bevindt zich een deurkozijn, voorzien van een opgeklampte deur van kraaldelen.

De ACHTERGEVEL is aan de rechterzijde identiek aan de voorgevel, behoudens het ontbreken van een gemetselde toorts boven het pendant van de trapgevel. Het terugspringende gevelvlak aan de linkerzijde heeft twee kozijnen, voorzien van gekoppelde 2-ruits draairamen (hiervoor zijn nu moderne voorzetramen aangebracht). Links hiervan bevindt zich een deurkozijn, voorzien van een paneeldeur met enkel glas. Links van het deurkozijn heeft de gevel een klein klapraam.

Het INTERIEUR van beide bouwdelen is wat betreft functie ongewijzigd. Het linker bouwdeel bevat een kapel en opslagloods met tuingereedschap voor de begraafplaats. Het rechter bouwdeel bevat de beheerders/portierswoning. De kapel/loods is nu voorzien van gipsplaatplafonds en moderne vloeren. Links van het risaliet heeft de gevel op de begane grond nog twee draairamen met H-vormige roedenverdeling. Deze ramen zijn voorzien van een enkel paneelluik.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De VOORGEVEL van het LINKER BOUWDEEL is identiek aan die van het eerder omschreven rechter bouwdeel, behoudens een deurkozijn met gekoppelde 10-ruits draaideuren en 6-ruits bovenlichten op de begane grond onder de trapgevel.

De LINKER ZIJGEVEL is voorzien van twee 2-delige kozijnen, voorzien van een enkel raam met enkelruits bovenlicht. De kozijnen worden afgesloten door een hardstenen latei. Boven de kozijnen bevinden zich drie muurankers.

De RECHTER ZIJGEVEL is identiek aan die van het eerder omschreven linker bouwdeel, behoudens twee extra kozijnen, voorzien van klapramen met H-vormige roedenverdeling aan de rechterzijde van de ingangspartij.

De ACHTERGEVEL heeft aan de linkerkzijde een deurkozijn met gekoppelde 10-ruits draaideuren, voorzien van 8-ruits bovenlichten. Op de verdieping heeft de gevel twee meerruits draairamen met 4-ruits bovenlichten, geflankeerd door paneelluiken. Het terugspringende gevelvlak aan de rechterzijde heeft een deurkozijn met gekoppelde 10-ruits draaideuren. Rechts hiervan bevindt zich een deurkozijn met een opgeklampte dubbele deur.

Waardering

Poortgebouw van begraafplaats uit 1896 in neorenaissancestijl.

- Van architectuurhistorische waarde als goed voorbeeld van een gaaf bewaard gebleven poortgebouw van een begraafplaats.
- Van stedenbouwkundige waarde door de situering aan de Soerenseweg met monumentale hoofdentree, voorterrein en oprijlanen.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Poortgebouw